

LJUDHÅL, n. 5. Utskuret hål på en resonansbotten.

LJUDPINNE, m. 2. pl. — *pinnar*. Se *Stämpinne*.

LJUDSPRICKA, f. 1. Se *Röstspringa*.

LJUDSKIFTE, n. 4. (gram.) Förändring af en vokal eller stafvelse i ett ord, som likväl bibehåller sin grundform.

LJUDSTRÅLE, m. 2. pl. — *strålar*. (fys.) En rak linie, som är vinkelrät emot en ljudvågs yta.

LJUDTECKEN, n. 5. (gram.) Skriftecken, hvarmed ett bokstafs ljud betecknas.

LJUDVIGT, f. 3. Se *Tonvigt*.

LJUDVÅG, f. 1. (fys.) Våg af luft, som bildar sig vid hvarje svängning af en anslagen kropp.

LJUF, a. 2. Som gör ett ganska behagligt intryck på det yttre eller inre sinnet. En högre grad af Angenäm, Behaglig. Brukas ej gerna i fråga om smaksinnet. En *l. anblick*. Ett *l-t löje*. *L. musik*. *L-va toner*. *L. lukt*. *L-va vindar*. En *l. sömn*. *L-va drömmar*. Ett *l-t äktenskap*. *l-t och ledt*, i glädje och sorg. — *Syn*. Se *Behaglig*.

LJUFHET, f. 3. Egenskapen att vara ljuf.

LJUFLIG, a. 2. Se *Ljuf*, hvaraf *ljufsig* är blott en förhöjning i uttrycket. Brukas icke gerna i fråga om synsinnet, men väl (i motsats till *Ljuf*) om smaken. *Ananas har en l. smak*. *L. musik*. *Näktergalens l-a sång*. En *l. röst*. *L. lukt*. *L-t väder*. *L-a ord*. En *l. sömn*. — *Syn*. Se *Behaglig*.

LJUFLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara ljufsig.

LJUFLIGT, adv. På ett ljufsig sätt. *Näktergalen sjunger l.*

LJUFT, adv. På ett ljufsig sätt. *Hon log så l. Sofva, drömma l.*

LJUGA, v. a. o. n. 3. (Impf. *Lög* ell. *Ljög*, äfv. *Ljugde*. Sup. *Ljugit*. Part. pass. *Ljugen*.) 1) Med vett och vilja säga, skrifa, uppgifva det som osant är. *L. fräckt, skamlöst*. *Det har han l-git*. *L. som en häst, som en borstbindare o. s. v., öfverdrifvet*. *L. för någon*. (Pop.) *Åh ljug!* det är icke möjligt. *L. på någon*, se *Beljuga*. *L. på sig ett brott*, falskeligen uppgifva sig vara dertill skyldig. *L. ihöp*, se *Hopljuga*. *L. sig fram, in, igenom, till, ut*, genom lögn bana sig väg fram, &c. *L. sig ifrån något*, genom lögn befria sig derifrån. — 2) (aktivt) Låtsa. *L. vänskap*. — *S. n. oböjl.* (pop.) *Det skall bli l.*, det skall bli ingenting af.

LJUGARE, m. 3. Se *Lögnare*. Ingår för öfrigt i sammansättningen *Storljugare*.

LJUM, a. 2. 1) Som kännes blott helt litet varm. *L. mjölk*. *L-t vatten*. En *l. vind*. — *Syn*. Se *Varm*. — 2) (fig.) Föga varm, föga liflig, eldig, innerlig. En *l. vän*. *L. vänskap*.

LJUMHET, f. 3. Egenskapen att vara ljum; lägsta grad af värme. Brukas både egentl. och fig. *Luftens l.* *L-en af hans vänskap*.

LJUMMA, v. a. 1. Göra ljum. *L. mjölk*.

LJUMSKE, m. 2. pl. — *skar*. Den del af människokroppen, som har sitt läge mellan underlivet och öfra delen af låret.

LJUMSKEBRÅCK, n. 3. Bräck, som har sitt läge i ljumskan.

LJUMSKEBÖLD, m. 3. Böld, som har sitt läge i ljumskan.

LJUMT, adv. Helt litet varmt. *Det blåser l.*

LJUNG, m. sing. Ett växtsläkte af fam. *Midtblommige*. *Erica*. *Allmän L.*, en art deraf, med II.

röda blommor, allmän på mager skogsmark. *E. vulgaris*. — *Ss.* *L-blomma*, *-hed*, *-mark*, *-mo*.

LJUNGA, v. n. 1. 1) Blixtra. Brukas endast i högre stil och poesi. *Det l-de starkt*. — 2) (fig.) Fara med blixstens hastighet. *L. fram, förbi*. *Re'n solen fram på fästet l-r*. *Kometer, som l. fram genom rymden*. — *V. a.* (i högre stil o. poesi) Slunga med blixstens fart. *Den hand, som hämdens åska l-r*. (Fig.) *L. straffdomar, anklagelser emot någon*, med vredgad, brinnande nit framsöra dem. — *L-nde*, part. pres. *L. vållalighet*, i högsta grad eldig och kraftfull.

LJUNGANDE, n. 4. Blixtrande. Kan brukas äfv. i fig. mening.

LJUNGELD, m. 2. Se *Blixt*.

LJUNGFORD, f. sing. Ett slags mager mylla, som bildas, der ljung växer.

LJUNGPINNAR, m. 2. pl. (bot.) Se *Taggpuke*.

LJUNGPIPARE, m. 3. Fågel af *Vadarne*, 4 1/2 tum lång; grå och gulprickig. *Charadrius apicarius*.

LJUNGSILKE, n. 4. En parasitväxt, som förekommer på ljung, timjan, m. fl. *Cusenta Epithesumum*.

LJUNGSPOLE, m. 2. pl. — *spolar*. Se *Ljungpipare*.

LJUS, a. 2. 1) Som har mycket eget ljus, eller återkastar mycket ljus. En *l. himlakropp*. *Ett l-t sken*. *L-a färger*. *L. till färgen*. *L-t hår*. (Pop. o. fam.) *Stå i l-an låga*, brinna med klar låga. — 2) Klart upplyst. *L-a moln, skyar*. *Ett l-t rum*. *Det är ej l-t nog i rummet*. *Det blef l-t i luften*. *Det är l-a dagen, det är l-t, solen är uppe, det är dager*. *På l-a dagen*. — *Syn*. *Klar*. — 3) (fig.) Som har tydliga, klara begrepp. *En l-t hufvud, förstånd*. En *l. idé*, som sprider ljus öfver något ämne i en angelägenhet. — 4) I sammansättningar med färger betyder *L.* en klarare, mer i hvitt fallande färgton, t. ex.: *Ljusblå*, *-brun*, *-grå*, *-grön*, *-gul*, *-röd*, m. fl.

LJUS, n. 3. I. (utan plur.) 1) (i allm.) Det ovägbara ämne, som gör kropparna synliga, d. v. s. det medel, hvarigenom vi kunna med ögonen varseblifva (se) föremålen. *L-et utgår förnämligast ifrån solen och stjernorna, men alstras äfven genom alla slags förbränningar*. *L-ens*, gam. genit. (Bibl.) *L-ens ell. l-ets fader*, *Gud*. En *l-ens engel*, en god engel; (fig. fam.) en utmärkt god eller vacker människa. — *Syn*. *Ljusämne*, *Lyse*. — 2) (särskilt) Detta ämne, då det utgår ifrån någon viss kropp. *Solens, månens l.*, det ljusämne, som ifrån dessa himlakroppar kommer till våra ögon. — Bildar sammansättningarna *Sol-*, *Dags-*, *Eldsljus*. — 3) (i bibeln) a) *Lysande himmelskropp*. *Gud skapade tu stora l.* — b) *Synförmåga*. *Hans ögons l.* — 4) *Belysning*. *Detta rum har för litet l.* — 5) (måtl.) Se *Dager*, 2. *L. och skugga*. Se, *ställa något i dess rätta l.*, se *Dager*, 2. *Falskt l.*, se *Falsk dager* (under *Dager*). — 6) (fig.) a) *Upplysning*. *Få, gifva l.-i en sak*. *Komma i l-et*, blifva uppdagad, offentliggjord. *Framdraga i l-et*, uppdaga, offentliggöra. *Vän af l-et*, af upplysningen. *L-ets stender*. *Förnuftets l.*, den andliga upplysning, förnuftet gifver. — b) *Person*, som äger öfverlägsen själsbildning och sprider upplysning bland andra. *Han var ett l. för sin tid*. — II. (med plur.) 1) *Konstgjord*, af vissa brännbara ämnen (talg, vax, spermacet, stearin, o. s. v.)